

Novela zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Dňa 19. 9. 2003 Národná rada Slovenskej republiky schválila novelu zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o poistení zodpovednosti“). Je to v poradí už tretia novelizácia zákona o poistení zodpovednosti, avšak predchádzajúce dve novelizácie zákon č. 95/2002 Z.z. a zákon č. 99/2003 Z.z. nezasiahli do právnej úpravy povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla (ďalej len „poistenie zodpovednosti“) takým významným a rozsiahlym spôsobom ako posledná novela - zákon č. 430/2003 Z.z.

Dôvodom na novelizáciu zákona o poistení zodpovednosti bolo:

- I. Zosúladenie zákona o poistení zodpovednosti so Smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2000/26/EC (4. smernica o poistení motorových vozidiel)
- II. Potreba reagovať na praktické skúsenosti s právnou úpravou nového systému poistenia zodpovednosti.

Zákon č. 430/2003 Z.z. nadobudol účinnosť 1. novembra 2003 okrem ustanovení týkajúcich sa implementácie 4. smernice o poistení motorových vozidiel, ktoré nadobudnú účinnosť dňom nadobudnutia platnosti Zmluvy o pristúpení Slovenskej republiky k Európskej únii, inými slovami vstupom Slovenska do Európskej únie, čo by malo byť 1. mája 2004.

Rád by som sa zamerlal na najvýznamnejšie zmeny v poistení zodpovednosti a to v troch etapách podľa nadobudnutia ich účinnosti od 1.11.2003, od 1.1.2004 a od 1.5.2004.

Zmeny, ktoré nastali od 1.11. 2003:

1. Zavedenie 3 mesačnej lehoty pre likvidáciu škodovej udalosti.

Vychádza zo 4. smernice o poistení motorových vozidiel, ktorou sa má podstatne zosilniť postavenie poškodeného v oblasti vymožitelnosti jeho práva na náhradu škody.

Podľa § 11 ods. 5 zákona o poistení zodpovednosti je poisťovateľ povinný bez zbytočného odkladu začať prešetrovanie potrebné na zistenie rozsahu jeho povinnosti poskytnúť poistné plnenie a do troch mesiacov odo dňa oznámenia poškodeného o škodovej udalosti buď

- skončiť prešetrovanie potrebné na zistenie rozsahu jeho povinnosti poskytnúť poistné plnenie a oznámiť poškodenému výšku poistného plnenia, ak bol rozsah povinnosti poisťovateľa poskytnúť poistné plnenie a nárok na náhradu škody preukázaný, alebo
- poskytnúť poškodenému písomné vysvetlenie dôvodov, pre ktoré odmietol poskytnúť alebo, pre ktoré znížil poistné plnenie alebo poskytnúť poškodenému písomné vysvetlenie k tým uplatneným nárokom na náhradu škody, v ktorých nebol v ustanovenej lehote preukázaný rozsah povinnosti poisťovateľa poskytnúť poistné plnenie a výška poistného plnenia.

Duch zákona alebo, ak chcete hlavná idea zákona o poistení zodpovednosti, ktorou je ochrana práv poškodených osôb, vyžaduje od poisťovateľov dôslednú aplikáciu uvedeného ustanovenia. Poisťovatelia by preto mali poškodeným osobám zrozumiteľne a dôkladne zdôvodniť odmietnutie alebo zníženia poistného plnenia a to uvedeným konkrétnych dôvodov a skutočností. Rovnako je potrebné poškodeným osobám vysvetliť z akých dôvodov sa v ustanovenej lehote nepodarilo preukázať rozsah škody alebo jej výšku.

Poskytnutie dôkladného vysvetlenia poškodeným osobám v ustanovenej trojmesačnej lehote chráni rovnako aj poisťovateľov pred uložením sankcie - úroku z omeškania. Táto sankcia za omeškanie má však inú povahu. Už sa nejedná o nárok poškodenej osoby, ktorý si môže, ale nemusí uplatniť (tak ako je to obvyklé pri omeškaní v občianskoprávných vzťahoch). Zákon o poistení zodpovednosti ukladá poisťovateľom automaticky túto sankciu – ako ich povinnosť, teda bez ohľadu na to, či si úrok z omeškania poškodený uplatní alebo nie.

Výška úroku z omeškania sa posudzuje podľa občianskoprávných predpisov teda Občianskeho zákonníka a jeho vykonávacieho vládneho nariadenia.

2. Vytvorenie informačného strediska.

Slovenská kancelária poisťovateľov bude vykonávať funkciu informačného strediska, ktoré má poskytovať poškodeným osobám a informačným strediskám v iných členských štátoch údaje potrebné pre uplatnenie a vysporiadanie nárokov na náhradu škody a o skutočnostiach týkajúcich sa motorových vozidiel, poistenia zodpovednosti a likvidačných zástupcov.

Slovenská kancelária poisťovateľov je povinná uchovávať najmenej sedem rokov odo dňa vyradenia motorového vozidla z evidencie vozidiel alebo odo dňa zániku poistenia zodpovednosti tieto údaje:

- evidenčné čísla tuzemských motorových vozidiel,
- čísla poistných zmlúv týkajúcich sa poistenia zodpovednosti tuzemských motorových vozidiel vrátane údajov o trvaní poistenia zodpovednosti,
- čísla zelených kariet, čísla poistných zmlúv týkajúcich sa hraničného poistenia,
- obchodné mená a sídla poisťovateľov, obchodné mená a adresy pobočiek poisťovateľov zriadených v iných členských štátoch,
- meno, priezvisko a adresu držiteľa, vlastníka alebo prevádzkovateľa motorového vozidla alebo jeho obchodné meno a sídlo.

Po vstupe Slovenska do EÚ bude táto povinnosť kancelárie rozšírená aj o mená, priezviská a adresy likvidačných zástupcov alebo ich obchodné mená a sídla.

Zákonom č. 430/2003 Z.z. sa novelizoval aj zákon č. 315/1996 Z.z. o premávke na pozemných komunikáciách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 315/1996 Z.z.“) v tom smere, že Centrálna evidencia vozidiel bude Slovenskej kancelárii poisťovateľov poskytovať informácie z evidencie vozidiel a z evidencie dopravných nehôd. Znamená to, že Slovenská kancelária poisťovateľov bude mať k dispozícii už nielen všetky informácie o motorových vozidlách evidovaných v Slovenskej republike, ale aj o všetkých dopravných nehodách, ktoré vzniknú na území Slovenskej republiky.

3. Zánik poistenia zodpovednosti pri tzv. odhlásení motorového vozidla na dopravnom inšpektoráte.

Zákon o poistení zodpovednosti upravoval zánik poistenia zodpovednosti z dôvodu zápisu zmeny držiteľa motorového vozidla v evidencii vozidiel.

Proces pri zápise zmeny držiteľa motorového vozidla v evidencii vozidiel je upravený v § 90 zákona č. 315/1996 Z.z. Podľa tohoto ustanovenia je držiteľ vozidla povinný osobne oznámiť na okresnom dopravnom inšpektoráte, kde je jeho vozidlo evidované, prevod držby vozidla na inú osobu, a to do siedmich dní odo dňa, keď táto skutočnosť nastala. Pri tomto oznámení je povinný uviesť potrebné údaje o osobe, na ktorú previedol držbu vozidla. Tieto údaje okresný dopravný inšpektorát zapíše do technického preukazu vozidla. Následne je osoba, na ktorú sa držba vozidla previedla povinná osobne požiadať, aby bola zapísaná do dokladov

vozidla ako jeho držiteľ, a to do 14 dní odo dňa, keď sa na ňu vozidlo previedlo, na okresnom dopravnom inšpektoráte príslušnom podľa miesta svojho trvalého pobytu alebo sídla. Ak okresný dopravný inšpektorát nevykonával všetky evidenčné úkony, práva a povinnosti držiteľa vozidla má jeho doterajší držiteľ.

Problém vznikal najmä v prípadoch, kedy nový vlastník vozidla resp. osoba, na ktorú sa držba previedla, mal trvalý pobyt alebo sídlo v inom okrese, kde bolo toto vozidlo evidované. Vo veľkom rozsahu sa vyskytovali prípady, kedy si nový vlastník vozidla nespĺnil svoju povinnosť a nepožiadala okresný dopravný inšpektorát, aby bol do dokladov zapísaný ako držiteľ vozidla. Potom v zmysle ust. § 90 ods. 7 zákona č. 315/1996 Z.z. predchádzajúci vlastník vozidla resp. predchádzajúci držiteľ bol stále vedený v evidencii ako aj v dokladoch vozidla ako držiteľ vozidla a to aj napriek tomu, že si splnil všetky svoje zákonom stanovené povinnosti vyplývajúce mu zo zmeny držby vozidla. Teda predchádzajúcemu vlastníkovi resp. držiteľovi stále trvala povinnosť mať uzavreté poistenie zodpovednosti podľa § 3 ods. 1 zákona. Rovnako nebolo spravodlivé, aby predchádzajúci vlastník vozidla platil za nového vlastníka poistné a niesol za neho riziko spôsobenia škody prevádzkou tohto vozidla.

V prípadoch prepisu vozidla do iného okresu predchádzajúci vlastník resp. držiteľ vozidla nemal vedomosť o tom, či a kedy nový vlastník vozidla prihlásil vozidlo do evidencie.

Teda pre poisťovateľov ako aj ich klientov bolo veľmi problematické určiť okamih zániku poistenia zodpovednosti z dôvodu zmeny držiteľa vozidla, čo malo zásadný vplyv na vrátenie poistného pôvodnému vlastníkovi vozidla a rovnako to malo vplyv na všetky ostatné záležitosti viažúce sa k existencii poistenia zodpovednosti (škodová udalosť, škodovosť – bonus a malus, pokuty).

Slovenská kancelária poisťovateľov zaevidovala veľký počet prípadov, kedy vznikali takmer neriešiteľné situácie pri predaji motorového vozidla prostredníctvom alebo priamo autobazáru, kde klient splnomocnil autobazár aj na vykonanie prepisu motorového vozidla na dopravnom inšpektoráte. Tento prepis sa však neuskutočnil a motorové vozidlo následne zmenilo niekoľko vlastníkov, avšak ako držiteľ vozidla bol v evidencii vedený ten, kto predal motorové vozidlo autobazáru.

Preto novela zákona zmenila okamih zániku poistenia zodpovednosti na odhlásenie motorového vozidla predchádzajúcim vlastníkom resp. držiteľom na okresnom dopravnom inšpektoráte. V tejto súvislosti však bolo potrebné v zákone o poistení zodpovednosti stanoviť povinnosť pre nového vlastníka vozidla uzavrieť poistnú zmluvu, čo sa stalo rozšírením povinných osôb v § 3 ods. 1 vzhľadom na to, že ešte nie je zapísaný v dokladoch vozidla ako držiteľ vozidla a teda v zmysle súčasného znenia zákona nie je povinný uzavrieť poistnú zmluvu.

4. Rozšírenie rozsahu poistenia zodpovednosti.

Zákon o poistení zodpovednosti nezaradil pod rozsah poistenia zodpovednosti škody vzniknuté úhradou nákladov zdravotnej starostlivosti, dávok nemocenského poistenia a dávok dôchodkového poistenia. Tieto škody boli v zmysle predchádzajúcej právnej úpravy kryté zo zákonného poistenia motorových vozidiel a nakoľko vo väčšine európskych krajín spadajú pod rozsah poistenia zodpovednosti, novela zákona rozšírila rozsah poistenia zodpovednosti aj o tieto škody. .

Podľa § 4 ods. 2 zákona o poistení zodpovednosti poisťovateľ hradí poškodenému aj ušlý zisk. Toto ustanovenie kopíruje rozsah náhrady škody uvedený v § 442 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého sa uhrádza poškodenému skutočná škoda a ušlý zisk. Avšak ustanovenie § 4 ods. 2 zákona č. 381/2001 Z.z. upravuje právo poisteného, aby poisťovateľ za

neho uhradil iba účelne vynaložené náklady spojené s právnym zastúpením pri uplatňovaní škody na zdraví a nákladov pri usmrtení a vecnej škody teda s výnimkou ušlého zisku.

Nakoľko problematika ušlého zisku resp. komplikovanosť preukázania tohto nároku spôsobuje vo väčšine prípadov vyriešenie tejto otázky až na základe súdneho rozhodnutia, bolo nelogické, aby ušlý zisk bol vyňatý náhrade účelne vynaložených nákladov spojených s právnym zastúpením. Z tohoto dôvodu novela zákona zaviedla povinnosť poisťovateľa uhradiť za poisteného poškodenému účelne vynaložené náklady spojené s právnym zastúpením pri uplatňovaní nároku poškodeného na ušlý zisk.

5. Zelená karta

Žiadne z ustanovení zákona o poistení zodpovednosti nehovorilo o tom, že poisťovateľ je povinný po uzavretí poistnej zmluvy vydať poistníkovi zelenú kartu. Zelená karta je významným medzinárodným dokladom o uzavretí poistenia zodpovednosti na motorové vozidlo. Zelená karta je v zahraničí často vyžadovaná pri cestných a hraničných kontrolách a má dôležitú informačnú funkciu pri uplatnení si nárokov poškodených osôb pri dopravných nehodách. Vzhľadom na túto skutočnosť novela zaviedla pre poisťovateľov povinnosť vydať poistníkovi zelenú kartu bez zbytočného odkladu po uzavretí poistnej zmluvy.

Novela rovnako zaviedla pre poistníkov povinnosť po zániku poistenia zodpovednosti odovzdať poisťovateľovi doklad o poistení zodpovednosti a zelenú kartu. Pokiaľ si poistník túto svoju povinnosť voči poisťovateľovi nesplní, poisťovateľ nie je povinný vydať poistníkovi doklad o škodovom priebehu a vrátiť poistné.

6. Zmena pri vydávaní dokladu o škodovom priebehu poistenia zodpovednosti

Podľa ustanovenia § 11 ods. 3 zákona bol poisťovateľ povinný vydať na základe písomnej žiadosti iného poisťovateľa doklad o škodovom priebehu poistenia zodpovednosti poistníka, ktorého sa táto žiadosť týka. Mohlo sa stať, že doklad o škodovom priebehu poistenia zodpovednosti poisťovateľ vydá inému poisťovateľovi a to aj bez žiadosti resp. vedomosti poistníka. Existovala tu pochybnosť o súlade tohto ustanovenia so zákonom č. 428/2002 Z.z. o ochrane osobných údajov. Preto novela zmenila proces vydávania dokladu tak, že poisťovateľ má povinnosť vydať poistníkovi doklad o škodovom priebehu do 15 dní po zániku poistenia zodpovednosti. Táto konštrukcia je logická, nakoľko doklad o škodovom priebehu slúži poistníkovi na to, aby si mohol u iného poisťovateľa uplatniť nárok na zľavu na poistnom (bonus).

7. Ochrana osobných údajov

Dňa 1.9.2002 nadobudol účinnosť zákon č. 428/2002 Z.z. o ochrane osobných údajov, podľa ktorého je možné získať, spracúvať a poskytovať osobné údaje len so súhlasom dotknutej osoby. Tento súhlas sa nevyžaduje, ak sa osobné údaje získavajú, spracúvajú a poskytujú na základe osobitného zákona, avšak tento osobitný zákon musí ustanovovať zoznam osobných údajov, účel ich spracúvania, podmienky ich získavania a okruh dotknutých osôb. Zákon o poistení zodpovednosti a ani zákon č. 315/1996 Z.z. o premávke na pozemných komunikáciách neobsahoval všetky náležitosti požadované zákonom o ochrane osobných údajov. Išlo najmä o zoznam osobných údajov, ktoré sa poskytujú Slovenskej kancelárii poisťovateľov. Podľa prechodných ustanovení zákona o ochrane osobných údajov je potrebné tento stav uviesť do súladu najneskôr do 31.12.2003.

Novelou sa preto doplnil zákon o poistení zodpovednosti a zákon č. 315/1996 Z.z. o premávke na pozemných komunikáciách o zoznam konkrétnych osobných údajov, ktoré je

- poisťník povinný poskytovať poisťovateľovi,
- poisťovateľ povinný poskytovať Slovenskej kancelárii poisťovateľov
- Centrálna evidencia vozidiel povinná poskytovať Slovenskej kancelárii poisťovateľov
- Slovenská kancelária poisťovateľov povinná poskytovať okresným úradom
- Slovenská kancelária poisťovateľov povinná poskytovať poškodeným (a po vstupe SR do EÚ informačným strediskám iných členských štátov EÚ).

8. Regresný nárok voči poisťovni

V § 10 ods. 1 až 4 zákona o poistení zodpovednosti sú uvedené povinnosti poisteného, ktorých plnenie má zabezpečiť čo najrýchlejšie vysporiadanie nárokov poškodených osôb. Poistený si má tieto povinnosti plniť voči poisťovateľovi. Neplnenie si týchto povinností zo strany poisteného môže mať tieto vážne následky:

- proces vyporiadania nárokov poškodeného nezačne, nemôže pokračovať alebo nemôže byť ukončený
- dochádza k zvýšeniu nákladov škodovej udalosti ako sú úroky z omeškania, právne poradenstvo, súdne a správne poplatky
- poisťovateľovi sa znemožňuje zlikvidovať škodovú udalosť resp. je likvidácia zložitejšia a finančne náročnejšia
- zásah do práv poisťovateľa resp. poisťovateľovi je znemožnené uplatniť si tieto práva.

Uvedené skutočnosti spôsobujú, že poisťovateľ, nakoľko je konečným subjektom nahradzujúcim škodu poškodenému, musí zaplatiť viac ako by zaplatil, pokiaľ by si poistený voči nemu riadne plnil svoje povinnosti resp. musí nahradiť škodu, ktorú by inak pri riadnom plnení si povinností zo strany poisteného nemusel nahradiť.

Teda neplnenie si povinností zo strany poisteného môže mať negatívne následky pre poisťovateľa, avšak poisťovateľ nemá možnosť sankcionovať poisteného za toto porušenie povinností, čo podľa nášho názoru nie je správne a zo strany poistených je často zneužívané.

Potreba motivovať poisteného k poskytovaniu súčinnosti sa dostáva do popredia v súvislosti so stanovením 3 mesačnej lehoty na likvidáciu škodovej udalosti.

Preto novela zákona zaviedla nový dôvod vzniku nároku poisťovateľa na náhradu poistného plnenia, ktorým je porušenie povinností poisteného podľa § 10 ods. 1 až 4.

9. Zvýšenie sankcií pre vodičov za porušenie zákona

Novela zákona zvýšila sankcie pre vodičov v prípadoch, ak viedli vozidlo vyradené z cestnej premávky alebo vozidlo vyradené z evidencie vozidiel alebo vozidlo, ktoré nie je opatrené evidenčným číslom, ak tejto povinnosti podlieha alebo vozidlo, ktoré nespĺňa podmienky na používanie v cestnej premávke a to do výšky 10.000,- Sk a zákaz činnosti viesť motorové vozidlo do 1 roka.

10. Plnenie z poistného garančného fondu

V priebehu prvého roka od zavedenia nového systému poistenia zodpovednosti sa vyskytli prípady, kedy bolo sporné, či v čase dopravnej nehody (škodovej udalosti) bolo motorové vozidlo poistené alebo nie. V súlade so zásadou ochrany práv poškodených osôb nebolo možné, aby nároky poškodených neboli uspokojené do času, kým z prešetrovania veci nebude zodpovedaná otázka či bolo motorové vozidlo v čase dopravnej nehody poistené, teda inými slovami, či poškodená osoba bude odškodnená z poistného garančného fondu alebo

z poistenia zodpovednosti dojednaného u poisťovateľa. Pre tieto prípady novela zákona stanovila, že poistné plnenie poskytne poškodenému Slovenská kancelária poisťovateľov z poistného garančného fondu. Ak z ďalšieho prešetrovania vyplynie, že poistné plnenie alebo jeho časť mal poskytnúť poisťovateľ, je poisťovateľ povinný nahradiť kancelárii to, čo za neho plnila.

Zmeny, ktoré nastanú od 1. 1. 2004:

11. Zrušenie regulácie poistného od 1. 1. 2004

Poisťovatelia už nebudú obmedzení zákonom pri stanovovaní výšky poistného. Budú môcť uplatniť vlastné kritériá a výšky zliav (bonusov) alebo prirážok (malusov) na poistnom.

Zmeny, ktoré nastanú od 1. 5. 2004:

12. Vymenúvanie likvidačných zástupcov

Vychádza zo 4. smernice o poistení motorových vozidiel, ktorou sa má poskytnúť ochrana poškodeným osobám, ktoré škodu utrpeli v inom členskom štáte, ako je ich trvalý pobyt resp. sídlo.

Dôvodom pre zavedenie inštitútu likvidačných zástupcov do 4. smernice o poistení motorových vozidiel boli nasledovné skutočnosti:

- existencia rozdielov medzi právnymi poriadkami členských krajín EÚ.
- Systém zelenej karty nerieši všetky problémy poškodenej strany, ktorá musí žiadať odškodnenie v inej krajine voči strane, ktorá tam má sídlo a voči poisťovni, ktorá tam má oprávnenie vykonávať činnosť (zahraničný právny systém, cudzí jazyk, neznáme postupy pri vybavovaní a často neprimerane dlhá doba vybavovania poistných udalostí).
- pre poškodené osoby je niekedy ťažké identifikovať zodpovednostného poisťovateľa.
- vyskytovanie sa prípadov, kedy hrozí poškodenej osobe, že zostane bez oprávneného odškodnenia.

Novela teda zavádza inštitút likvidačného zástupcu, ktorého úlohou bude poskytovať zvýšenú ochranu osobám, ktoré budú poškodené v členských štátoch EÚ. V prípade, ak bude slovenský občan v inom členskom štáte EÚ poškodený prevádzkou motorového vozidla členského štátu EÚ, bude mať možnosť si uplatniť svoje nároky na náhradu škody na území SR voči likvidačnému zástupcovi, ktorý bol vymenovaný zahraničnou poisťovňou. Likvidačný zástupca prešetrí a uspokojí nároky slovenského občana v slovenskom jazyku.

Zavedenie inštitútu likvidačného zástupcu je viazané na vstup SR do EÚ.

Doteraz bola (resp. do vstupu SR do EÚ bude) v prípadoch poškodenia našich občanov v členských štátoch EÚ situácia komplikovaná. Poškodení si museli svoje nároky na náhradu škody uplatniť sami v tom členskom štáte EÚ, kde došlo k nehode, a to voči zahraničnej poisťovni alebo zahraničnému subjektu zodpovednému za škodu v príslušnom úradnom jazyku členského štátu EÚ a podľa príslušného právneho poriadku členského štátu EÚ.

Inštitút likvidačného zástupcu upravuje novela zákona nasledovne:

Poisťovateľ je povinný v každom členskom štáte, okrem členského štátu, v ktorom mu bolo udelené povolenie na vykonávanie poisťovacej činnosti, určiť svojho likvidačného zástupcu. Likvidačným zástupcom môže byť fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá musí mať trvalý pobyt alebo sídlo v členskom štáte, v ktorom vykonáva svoju činnosť. Likvidačný zástupca vybavuje škodové udalosti v mene poisťovateľa a na jeho účet; likvidačný zástupca

je oprávnený vykonávať túto činnosť pre jedného alebo viac poisťovateľov; vykonávanie činnosti likvidačného zástupcu nie je zriadením pobočky poisťovateľa.

Likvidačný zástupca zhromažďuje informácie potrebné na prešetrenie nárokov poškodeného na náhradu škody a vykonáva činnosti potrebné na ich uspokojenie, ak škoda bola spôsobená prevádzkou motorového vozidla,

- na ktoré bolo uzavreté poistenie zodpovednosti v inom členskom štáte ako je členský štát, v ktorom má poškodený trvalý pobyt alebo sídlo,
- ktoré sa spravidla nachádza v inom členskom štáte ako je členský štát, v ktorom má poškodený trvalý pobyt alebo sídlo,
- na území iného členského štátu ako je členský štát, v ktorom má poškodený trvalý pobyt alebo sídlo.

Likvidačný zástupca je oprávnený vo vzťahu k poškodenému pri uspokojovaní jeho nárokov zastupovať poisťovateľa v plnom rozsahu a musí zabezpečiť prešetrovanie nárokov poškodeného v úradnom jazyku členského štátu, v ktorom má poškodený trvalý pobyt alebo sídlo; týmto nie je dotknuté právo poškodeného uplatniť svoje nároky na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi alebo proti osobe, ktorá túto škodu spôsobila.

Poisťovateľ je povinný určiť svojho likvidačného zástupcu najneskôr do troch mesiacov odo dňa nadobudnutia platnosti Zmluvy o pristúpení Slovenskej republiky k Európskej únii.

13. Zavedenie náhradného poistného plnenia z poistného garančného fondu

Vychádza zo 4. smernice o poistení motorových vozidiel, ktorou sa má podstatne zosilniť postavenie poškodeného v oblasti vymožitelnosti jeho práva na náhradu škody.

Poškodený s trvalým pobytom alebo sídlom na území Slovenskej republiky má nárok na náhradné poistné plnenie z poistného garančného fondu, ak

- do troch mesiacov odo dňa oznámenia poškodeného o škodovej udalosti poisťovateľ alebo jeho likvidačný zástupca zodpovedný za náhradu škody neposkytol poškodenému písomné vysvetlenie k nárokom na náhradu škody alebo
- poisťovateľ so sídlom v inom členskom štáte neurčil v Slovenskej republike likvidačného zástupcu zodpovedného za náhradu škody.
- nie je možné zistiť motorové vozidlo, ktorého prevádzkou bola na území iného členského štátu spôsobená škoda alebo
- do dvoch mesiacov od vzniku škody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla nie je možné zistiť poisťovateľa zodpovedného za náhradu škody.

Poškodený nemá nárok na náhradné poistné plnenie, ak

- už uplatnil nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi a ak do troch mesiacov dostal písomné vysvetlenie od tohto poisťovateľa alebo
- uplatnil nárok na náhradu škody proti príslušnému poisťovateľovi žalobou na súde.

Kancelária je povinná poskytnúť náhradné poistné plnenie alebo poskytnúť písomné vysvetlenie dôvodov, pre ktoré odmietla poskytnúť alebo pre ktoré znížila náhradné poistné plnenie, a to do dvoch mesiacov odo dňa uplatnenia nároku na náhradné poistné plnenie. Kancelária neposkytne náhradné poistné plnenie alebo písomné vysvetlenie, ak poisťovateľ alebo jeho likvidačný zástupca poskytne poškodenému poistné plnenie alebo písomné vysvetlenie dôvodov, pre ktoré odmieta poskytnúť alebo pre ktoré znížil poistné plnenie.

14. Stanovenie rozhodného práva pre poskytnutie poistného plnenia

V zmysle zásady ochrany práv poškodených osôb, ak ide o škodu spôsobenú prevádzkou tuzemského motorového vozidla na území iného členského štátu EÚ, sa poškodenému poskytne poistné plnenie v rozsahu poistenia zodpovednosti podľa právnych predpisov členského štátu, na ktorého území bola škoda spôsobená, ak sa podľa zákona o poistení zodpovednosti alebo na základe poistnej zmluvy neposkytuje poistné plnenie v širšom rozsahu.

Na škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla občanovi členského štátu, na území cudzieho štátu, v ktorom nepôsobí príslušná kancelária poisťovateľov, počas jeho cesty z územia jedného členského štátu na územie iného členského štátu sa vzťahujú právne predpisy členského štátu, na ktorého území sa motorové vozidlo spravidla nachádza.

15. Územný rozsah poistenia zodpovednosti

Pri uzatvorení poistnej zmluvy poistenie zodpovednosti bude automaticky platiť na území všetkých členských štátov Európskej únie. Ďalej bude poistenie zodpovednosti platiť aj na území iných štátov, ktoré poisťovateľ označil v zelenej karte, tak ako je tomu doteraz. .

Hraničné poistenie uzavreté na území Slovenskej republiky alebo na území iných členských štátov EÚ sa bude vzťahovať na škodové udalosti, ktoré vznikli na území členských štátov EÚ vrátane územia Slovenskej republiky.

Vypracoval: Martin Fučík
Slovenská kancelária poisťovateľov